

Wdrażanie Dyrektywy INSPIRE w resorcie środowiska

**– koordynacja działań, harmonizacja zasobów, standaryzacja usług
i monitorowanie postępów
(na przykładzie GDOŚ i RDOŚ)**

Michał Kięsznia

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska

Maciej Rossa

dyrektor Dep. Informacji o Środowisku GDOŚ

- Oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ)
- Ochrona przyrody
Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000
+ pozostałe formy ochrony przyrody

- Informacja o środowisku (także w ramach INSPIRE)
(tworzenie, gromadzenie, udostępnianie)

- System ekozarządzania i audytu EMAS
- Kontrola szkód w środowisku

Foto: MGGP

- Ujednolicenie systemu OoŚ
- Zintegrowane planowanie ochrony przyrody
- Podniesienie świadomości ekologicznej
- Zwiększanie dostępu do informacji o środowisku
- Rozwój systemów informacji o środowisku
(zgodnie z Ustawą o IIP, Dyrektywą INSPIRE i Inicjatywą SEIS)
- Współtworzenie i współuczestnictwo w jednolitym systemie zarządzania środowiskiem

-
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (Warszawa)
  - **16** Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska (w każdym województwie, siedziba wojewody)
  - **41** wydziałów spraw terenowych RDOŚ (siedziby: wojewody, starosty, władz gminy)
  - **15** zespołów i stanowisk wydziałów spraw terenowych RDOŚ (siedziby: starosty, władz gminy)

$\Sigma = 71$ jednostek na terenie całego kraju

Objaśnienia

- siedziby RDOŚ
- oddziały terenowe RDOŚ

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Art. 127. 1.

Do zadań Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska należy:

- 3) **gromadzenie danych i sporządzanie informacji o sieci Natura 2000 i innych obszarach chronionych** oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 5) współpraca z Głównym Konserwatorem Przyrody i Państwową Radą Ochrony Przyrody w sprawach ochrony przyrody;
- 9) wykonywanie zadań związanych z siecią Natura 2000, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;

Art. 131. 1.

Do zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska należy:

- 4) **ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 i innymi formami ochrony przyrody**, na zasadach i w zakresie określonych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;

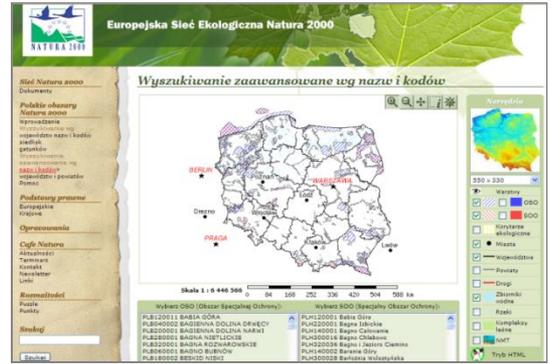
Istniejące systemy informacji o środowisku wynikające z obowiązków ustawowych GDOŚ i RDOŚ

Geoportal Sieci Natura 2000

U. o ochronie przyrody z dn. 16.04.2004 – Art. 32
U. o udostępnianiu info. o środ. z dn. 03.10.2008 – Art. 127. 1. 3

<http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/>

Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody Regionalne Rejestry Form Ochrony Przyrody

U. o ochronie przyrody z dn. 16.04.2004 – Art. 113 i 114

<http://crfop.gdos.gov.pl/>

CHM – System Wymiany Informacji o Różnorodności Biologicznej w Polsce (Obszary chronione, Gatunki obce, Baza projektów)

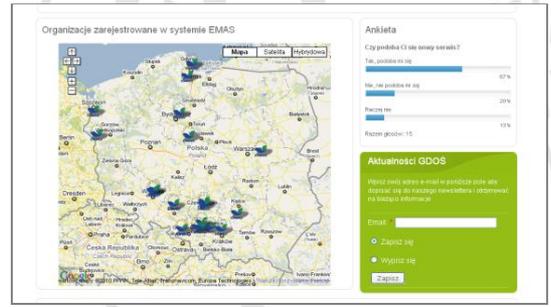
<http://www.mos.gov.pl/biodiv>

Wspólnotowy System Ekozarządzania i Audytu (EMAS) Baza danych jednostek zarejestrowanych w systemie

U. o krajowym systemie EMAS . z dn. 12.03.2004 ze zmianami
U. o udostępnianiu info. o środ. z dn. 03.10.2008 – Art. 149

<http://www.gdos.gov.pl/emas>

GENERALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

www.gdos.gov.pl

plan zadań ochronnych
Natura 2000

**Platforma internetowa
Planów Zadań Ochronnych
Sieć Natura 2000
Realizacja: GDOŚ + RDOŚ**

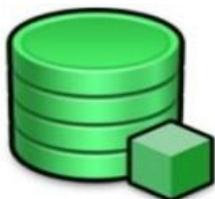
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

OOS

Baza danych o Ocenach Oddziaływania na Środowisko i danych o dokumentach

U. o udostępnianiu info. o środ. z dn. 03.10.2008 – Art.. 128

REGiP

Rejestr emisji gazów i pyłów na terenach zamkniętych

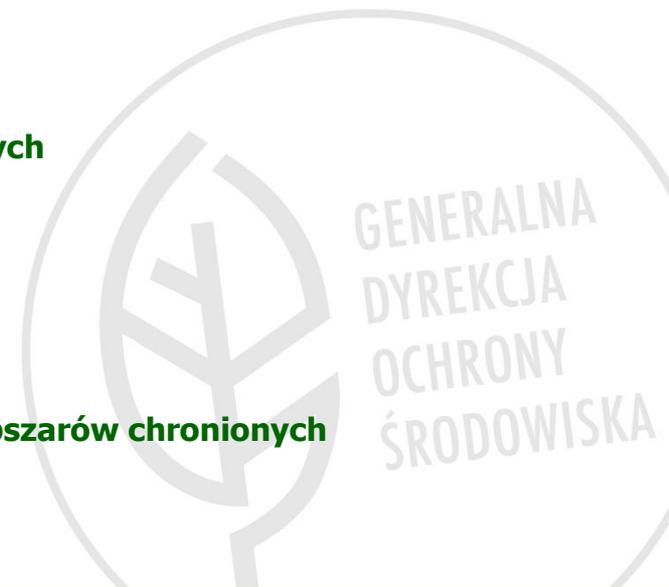
U. o udostępnianiu info. o środ. z dn. 03.10.2008

SWZK

System Wsparcia Zarządzania Kryzysowego dla Obszarów chronionych

U. o zarządzaniu kryzysowym - nowelizacja 09.2009

GENERALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

www.gdos.gov.pl

Załącznik I

1. Systemy odniesienia za pomocą współ. (GUGiK)
2. Systemy siatek geograficznych (GUGiK)
3. Nazwy geograficzne (GUGiK)
4. Jednostki administracyjne (GUGiK)
5. Adresy (GUGiK)
6. Działki katastralne (GUGiK)
7. Sieci transportu (GUGiK)
8. Hydrografia (Prezes KZGW)
9. **Obszary chronione** - obszary wyznaczone lub zarządzane w ramach prawa międzynarodowego, wspólnotowego lub państw członkowskich, w celu osiągnięcia szczególnych celów ochrony. (Min. Środowiska + Min. Kultury i Dz. N.)

$\Sigma = 34$ tematy
12 MŚ
4 GDOŚ

Załącznik II

1. Ukształtowanie terenu (GUGiK)
2. Użytkowanie terenu (GUGiK)
3. Sporządzanie ortoobrazów (GUGiK)
4. Geologia (Gł. Geolog Kraju)

Załącznik III

1. Jednostki statystyczne (Prezes GUS)
2. Budynki (GUGiK)
3. Gleba (GUGiK)
4. Zagospodarowanie przestrzenne (Minister Infrastruktury)
5. Zdrowie i bezpieczeństwo ludzi (Minister Zdrowia)
6. Usługi użyteczności publicznej i służby państwowe (GUGiK)
7. **Urządzenia do monitorowania środowiska (Gł. Inspektor Ochrony Środowiska)**
8. Obiekty produkcyjne i przemysłowe (GUGiK)
9. Urządzenia rolnicze oraz akwakultury (Minister Rolnictwa)
10. Rozmieszczenie ludności – demografia (Prezes GUS)
11. Gospodarowanie obszarem/strefy ograniczone/regulacyjne oraz jednostki sprawozdawcze (GUGiK)
12. **Strefy zagrożenia naturalnego (Minister Środowiska)**
13. **Warunki atmosferyczne (Minister Środowiska)**
14. **Warunki meteorologiczno-geograficzne (Minister Środowiska)**
15. **Warunki oceanograficzno-geograficzne (Minister Infrastruktury)**
16. **Regiony morskie (Minister Infrastruktury)**
17. **Regiony biogeograficzne (Główny Konserwator Przyrody)**
18. **Siedliska i obszary przyrodniczo jednorodne (Główny Konserwator Przyrody)**
19. **Rozmieszczenie gatunków (Minister Środowiska)**
20. **Zasoby energetyczne (Główny Geolog Kraju)**
21. **Zasoby mineralne (Główny Geolog Kraju)**

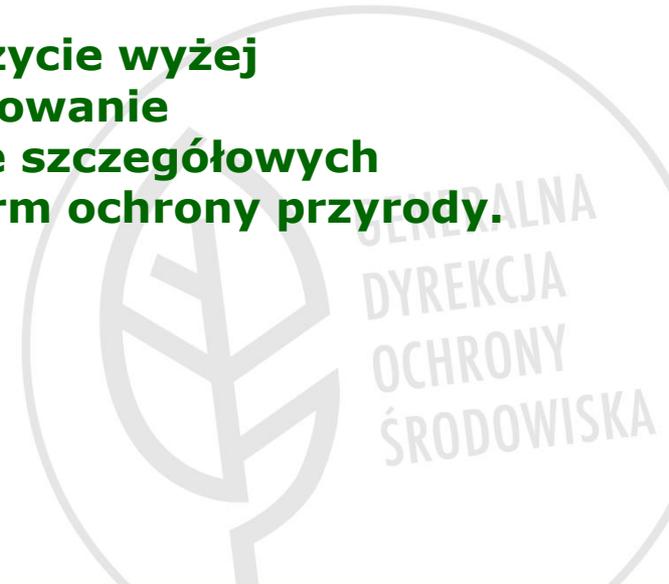
GENERALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

www.gdos.gov.pl

Ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz. U. nr 76, poz. 489)

- ✓ **obowiązuje od 7 czerwca 2010 r.**
- ✓ **dokonuje transpozycji Dyrektywy INSPIRE**
- ✓ **zmienia ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody**
- ✓ **nie później niż 24 miesiące od dnia wejścia w życie wyżej wymienionej ustawy konieczne będzie przygotowanie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących centralnego rejestru form ochrony przyrody.**

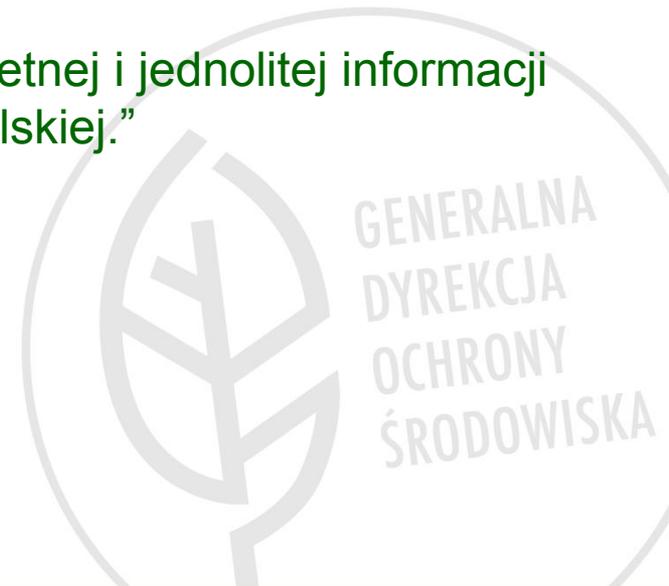

Zmiana w art. 113:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres informacji gromadzonych w centralnym rejestrze form ochrony przyrody,
  - 2) organizację, tryb i standardy techniczne tworzenia rejestru,
  - 3) sposób aktualizacji rejestru oraz udostępniania danych zawartych w rejestrze
- z uwzględnieniem konieczności zapewnienia kompletnej i jednolitej informacji o formach ochrony przyrody w Rzeczypospolitej Polskiej.”

Zmiana w art. 113:

b) skreśla się ust. 2 i 3,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

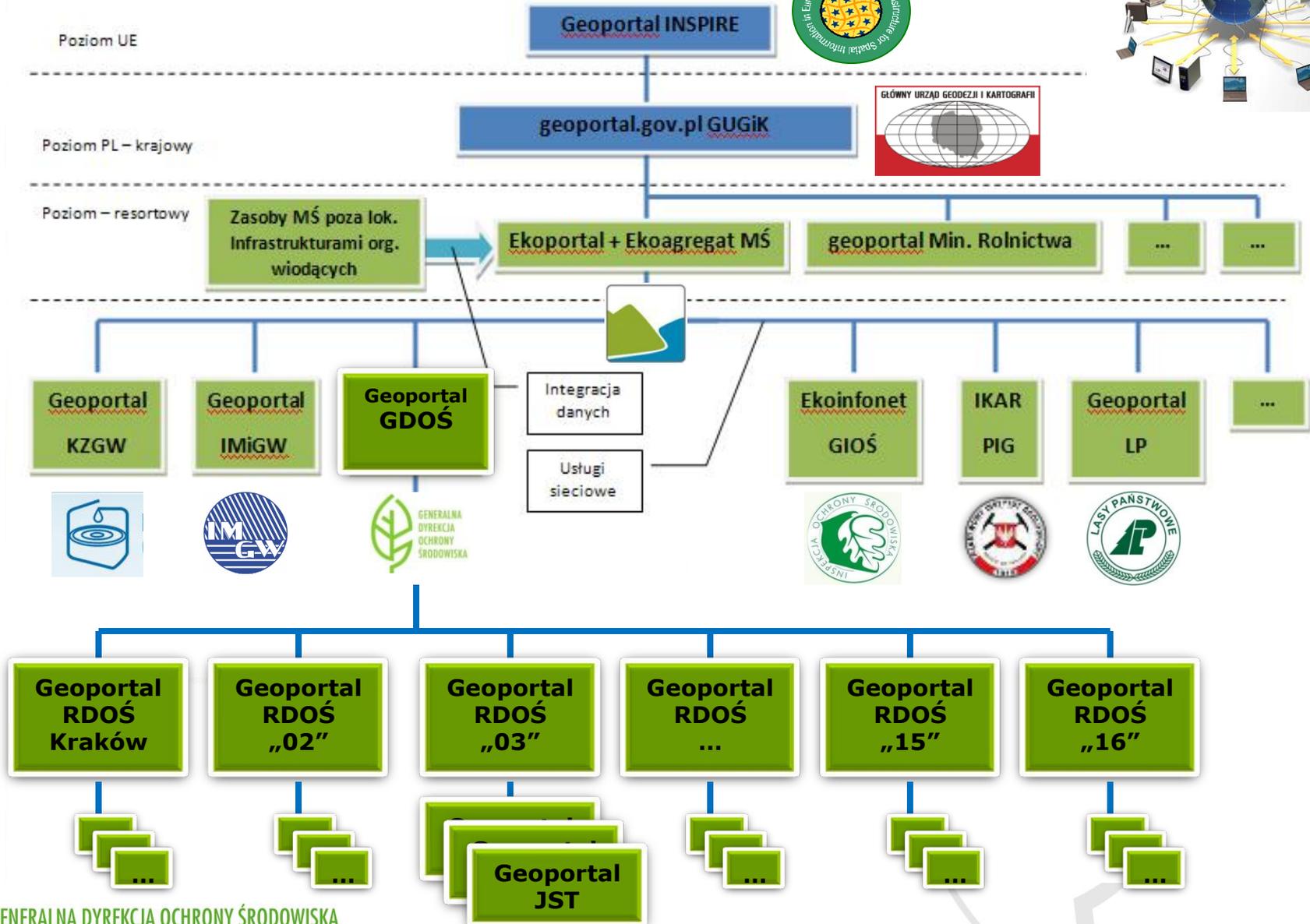
„4. Organ, który utworzył lub ustanowił formę ochrony przyrody, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 – 4 i 6 – 9, przesyła Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, w terminie 30 dni od dnia jej utworzenia lub ustanowienia, kopię aktu o utworzeniu lub ustanowieniu danej formy ochrony przyrody oraz informacje, określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 1a, a także, w tym samym terminie, dokonuje wpisu tych informacji do centralnego rejestru form ochrony przyrody.”;

2) w art. 114 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Organ, który ustanowił formę ochrony przyrody, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6 – 9, przesyła regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska, w terminie 30 dni od dnia jej utworzenia lub ustanowienia, kopię aktu o utworzeniu lub ustanowieniu danej formy ochrony przyrody oraz informacje, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 113 ust. 1a, a także, w tym samym terminie, dokonuje wpisu tych informacji do centralnego rejestru form ochrony przyrody.”.

GDOŚ i RDOŚ w infrastrukturze informacji przestrzennej

GENERALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

www.gdos.gov.pl

- **Budowa systemu informacji o środowisku GDOŚ i RDOŚ w ramach krajowej infrastruktury informacji przestrzennej**
  - aktualizacja, standaryzacja i harmonizacja zasobów;
  - budowa Geoportalu GDOŚ (WMS, WFS, WCS) - dostosowanie portalu Natura 2000 i CRFOP do wymogów INSPIRE (od 06.2010);
  - budowa usługi katalogowej CSW zgodnej z wytycznymi INSPIRE oraz edycja metadanych geoprzestrzennych (od 06.2010).

- **Powołanie zespołów roboczych ds. wdrażania dyrektywy INSPIRE w GDOŚ i RDOŚ** zgodnie z Ustawą o IIP i Ramowym programem tworzenia IIP w latach 2009-2010:
  - Zespołu ds. krajowego modelu pojęciowego dla Obszarów chronionych
  - Zespołu ds. profilu metadanych GDOŚ i RDOŚ
  - Zespołu ds. Geoportali GDOŚ i RDOŚ

- **Uczestnictwo GDOŚ w Prezydencji Polski w UE (druga połowa 2011 r.)**
  - koordynacja na poziomie resortu wdrażania Dyrektywy INSPIRE;
  - organizacja warsztatów międzynarodowych dotyczących problematyki wdrażania INSPIRE w zakresie Obszarów chronionych oraz tematów 17, 18 i 19 z załącznika III.

- ✓ Powołanie Zespołu ds. profilu metadanych GDOŚ i RDOŚ 06/07.2010 r. – zespół wewnętrzny
- ✓ Opracowanie profilu metadanych geoprzestrzennych GDOŚ i RDOŚ zgodnego z PN-EN ISO 19115 i profilem INSPIRE na bazie profilu GUGiK (standardu otwartego) 07/08.2010 r.
- ✓ Budowa i wdrożenie usługi katalogowej GDOŚ (C-SW) zgodnej z INSPIRE 07-10.2010 r.
- ✓ Edycja metadanych dla zasobów GDOŚ i RDOŚ – tylko Zał. I, temat 9 (5 plików dla usług, 1 plik dla serii, 11 plików dla zbiorów) do 11.2010 r.
- ✓ Edycja metadanych dla obiektów - Zał. I, temat 9 do 2015 ?

- ✓ aktualizacja danych przestrzennych dotyczących rezerwatów przyrody (10 RDOŚ przekazało dane rezerwatów) oraz parków krajobrazowych – termin zakończenia prac do końca 2010 r., przewidujemy, że prace związane z aktualizacją, weryfikacją, pozyskaniem danych przestrzennych wszystkich form ochrony przyrody potrwać do końca 2015 roku,
- ✓ weryfikacja i aktualizacja danych opisowych form ochrony przyrody zawartych w centralnym rejestrze form ochrony przyrody oraz rejestrach wojewódzkich. Konieczność weryfikacji rejestrów w oparciu o dane o formach ochrony przyrody powołanych przez gminy,
- ✓ modernizacja bazy danych Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody i połączenie danych opisowych zawartych w rejestrach z informacją przestrzenną o obszarach i obiektach chronionych.
- ✓ dodanie atrybutów opisowych dotyczących przebiegu granic:
  - typ granicy: admin., kataster, infrastruktura, hydro., topo., przyrodnicza ...
  - dokładność, jakość i aktualność granicy.

Formy ochrony przyrody w rejestrach RDOŚ, Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody oraz GUS

Lp.	Nazwa formy ochrony	Liczba obiektów dane w rejestrach RDOŚ	Liczba obiektów dane w crfop	Liczba obiektów dane GUS
1.	Rezerwaty przyrody	1455	1499	1441
2.	Parki krajobrazowe	132	131	120
3.	Obszary chronionego krajobrazu	351	267	418
4.	Użytki ekologiczne	5100	2320	6798
5.	Stanowiska dokumentacyjne	153	125	164
6.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	194	112	214
7.	Pomniki przyrody	22037	13315	35833

Stan na 11.05.2010 r.

GENERALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

www.gdos.gov.pl

VI Krakowskie spotkania z INSPIRE :: Kraków 21.06.2010 r.

1. Parki Narodowe 😊
2. Obszary Natura 2000 („ptasie” i „siedliskowe”) 😊
3. Rezerваты (6 rezerwatów z rejonu Warszawy ? + RDOŚ Olsztyn ?) 😊
4. Parki krajobrazowe (aktualnie trwają prace, zweryfikowano 95 obiektów) 😊
5. Obszary chronionego krajobrazu
6. Pomniki przyrody
7. Użytki ekologiczne
8. Stanowiska dokumentacyjne
9. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
10. Gatunkowa ochrona roślin, zwierząt i grzybów 😊

Stan na 18.06.2010 r.

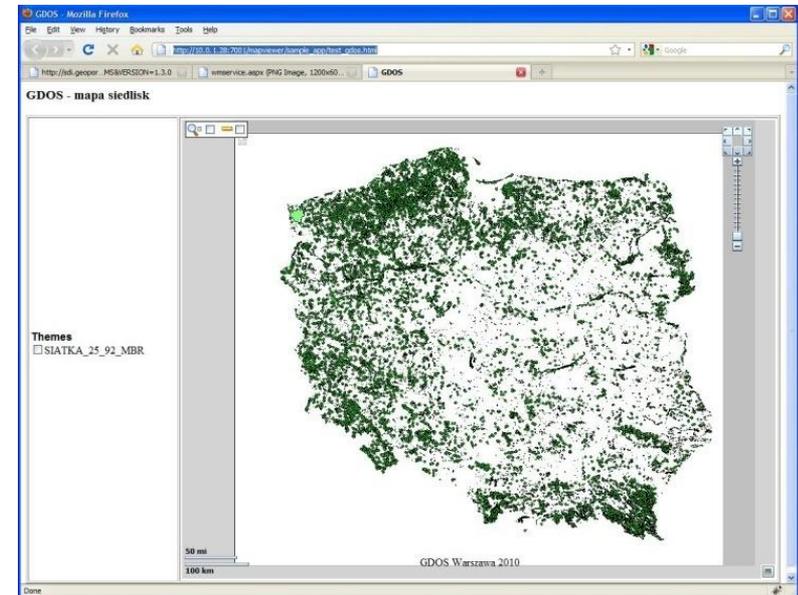

□ Wspólna budowa Banku Danych Inwentaryzacji Przyrodniczych

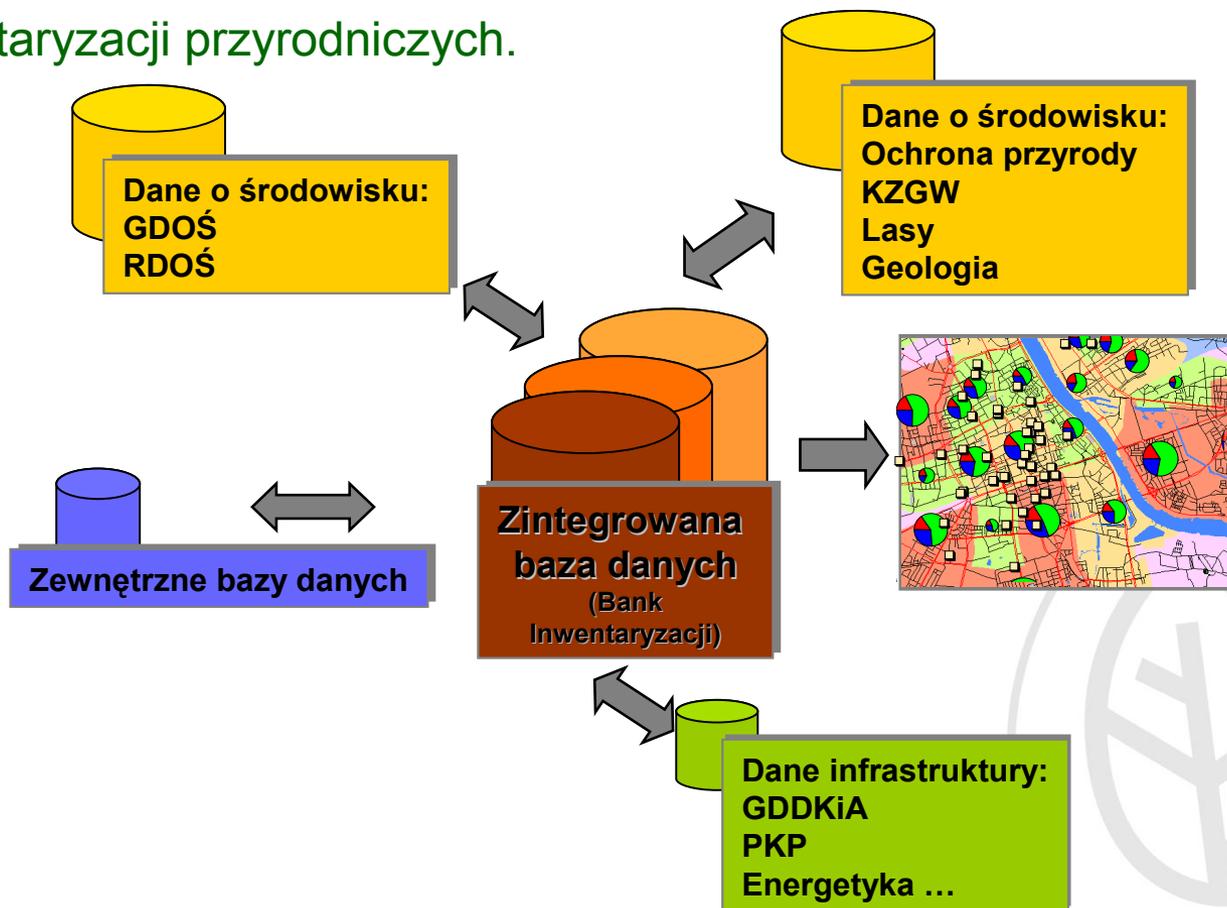
- optymalizacja procesu opracowywania raportów środowiskowych oraz podniesienie ich jakości;
- aktualizacja zasobów inwentaryzacji przyrodniczych;
- udostępnienie danych przyrodniczych dla opracowywania raportów oddziaływania inwestycji na środowisko;
- harmonizacja i standaryzacja zasobów – Zał. III INSPIRE, tematy 18 i 19;
- eliminacja redundancji danych przyrodniczych, tworzenie danych referencyjnych;
- usprawnienie procesu dopłat rolniczych;

Zakończono:

- budowę struktury bazy danych
- ładowanie danych GDOŚ

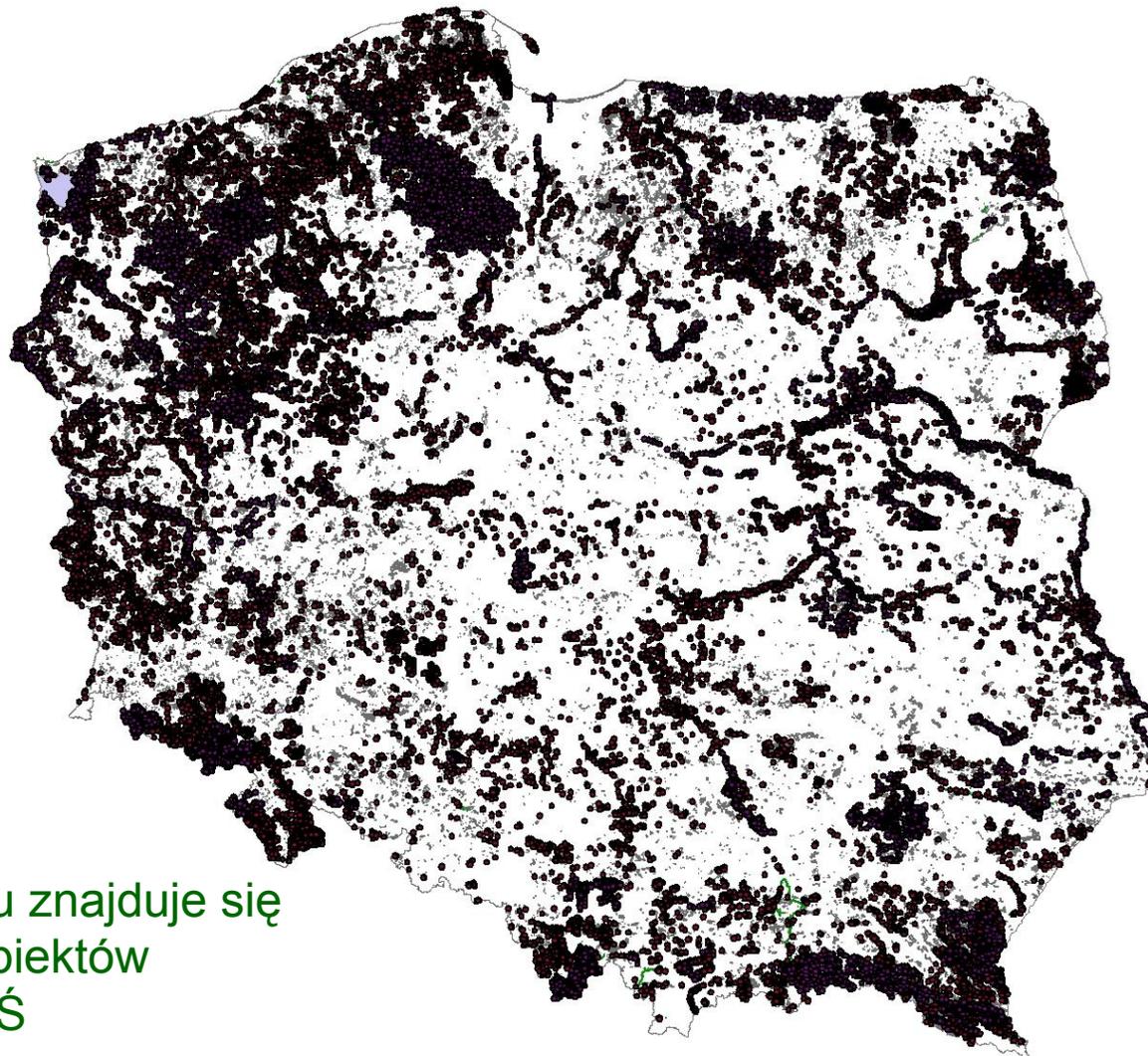

Porozumienie z dnia 1 Marca 2010 roku pomiędzy GDOŚ i GDDKiA, którego celem jest współpraca w budowie i aktualizacji bazy danych inwentaryzacji przyrodniczych.

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Obecnie w banku znajduje się
około 600 000 obiektów
z zasobów GDOŚ

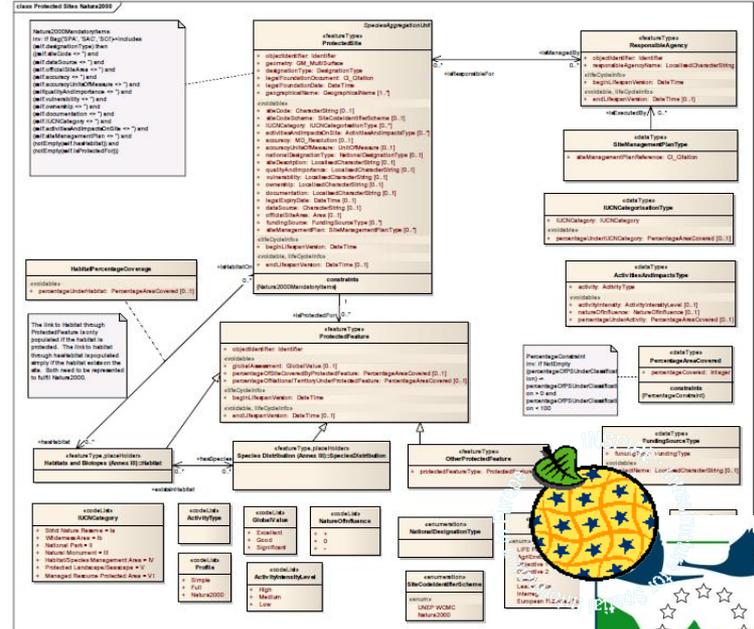
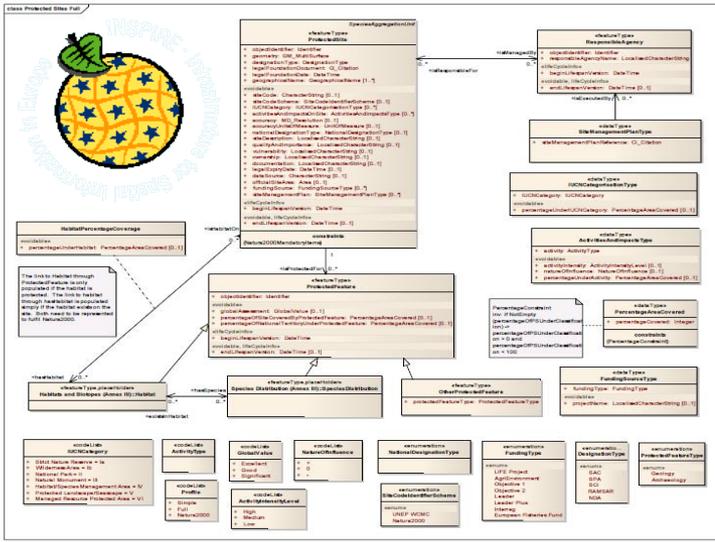
W 2001r. KZPN wraz z Wigierskim PN i Karkonoskim PN podjął prace nad stworzeniem jednolitego modelu danych dla wszystkich parków narodowych. Efektem przedsięwzięcia był dokument pt. **Model danych dla polskich Parków Narodowych** z 2002 r., zawierający uporządkowaną listę klas i podklas obiektów. W ramach każdej z klas zdefiniowano typy obiektów, a następnie pogrupowano je w podklasy. Każdy z obiektów został szczegółowo opisany pod względem zakresu charakterystyk opisowych – podano jego definicję, typ, miejsce w strukturze hierarchicznej, listę zdefiniowanych pól oraz metadane.

W 2004 roku opracowano w MŚ skrócony model danych dla obszarów Natura 2000.

Od 2005 roku na warsztatach gis w TPN rozpoczęto prace nad modelem danych dla obszarów chronionych.

Krajowy model pojęciowy dla Obszarów chronionych

Struktura Standardu

Klasa obiektów lub tabela

Ikona	Alias klasy obiektów / Alias tabeli		Geometria				Punkt
	Nazwa pliku						
Nazwa pola	Typ danych	Dowz. PUSTE	Domena / Format	Precyzja	Skala	Długość	Opis
GUID	Double	Tak	Nazwa klasy domeny	Wartość liczbowa	Wartość liczbowa	Wartość liczbowa	Definicja pola oraz alias nazwy pola
Nazwa pola	Double	Nie	Nazwa klasy domeny	Wartość liczbowa	Wartość liczbowa	Wartość liczbowa	Definicja pola oraz alias nazwy pola
Nazwa pola	Text	Nie	Nazwa klasy domeny	Wartość liczbowa	Wartość liczbowa	Wartość liczbowa	Definicja pola oraz alias nazwy pola

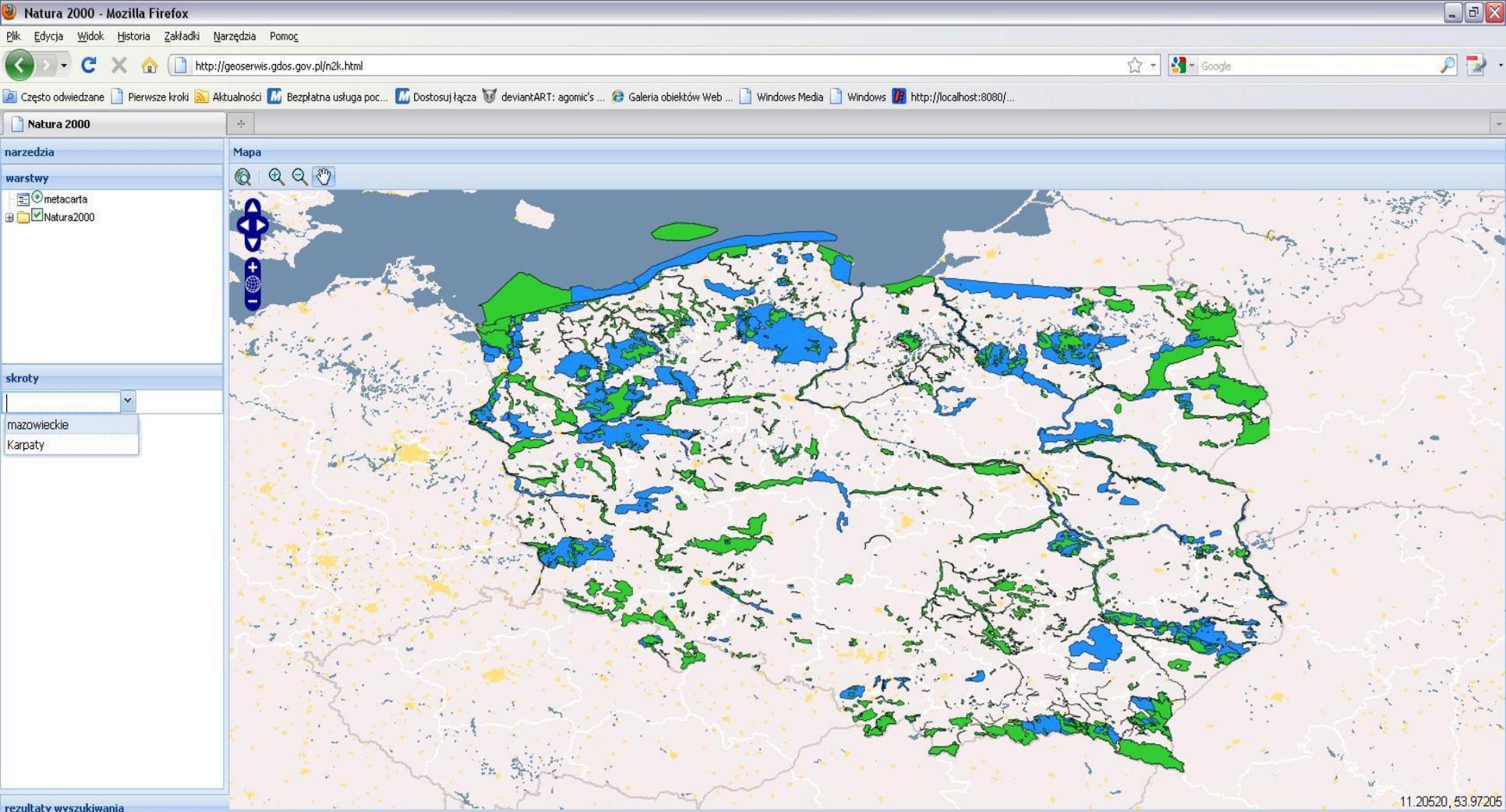
Uwaga: Adnotacje dotyczące sposobu wprowadzania danych przestrzennych do klasy obiektów lub danych atrybutowych do tabeli

Klasa domeny

Zakodowane wartości domeny	
Nazwa klasy domeny	
Opis	
Typ danych	
Short, Text	
Kod	Opis
Wartość kodowa	Definicja wartości kodowej (opis kodu)

NATURA 2000
UCHRONY ŚRODOWISKA

WMS GDOŚ

<http://wms.gdos.gov.pl/geoserver/wms?>

1. Parki Narodowe
2. Rezerваты
- 3a. Obszary Natura 2000 – OSO
- 3b. Obszary Natura 2000 – SOO

Zakończono

GENERALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

www.gdos.gov.pl

WMS GDOŚ
<http://wms.gdos.gov.pl/geoserver/wms?>

geoportals.gov.pl

Mapa Metadane

Zawartość mapy

Warstwy **Źródła danych**

Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej

- Serwer danych rastrowych
- WMS - Państwowy Rejestr Granic

Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej

- WMS - Dane o charakterze katastralnym

Usługi zbiorcze

- Integracja usług KIP

Inne

- WMS - Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

- GeoServer Web Map Service
  - GeoServer Web Map Service
    - oso
    - parki
    - rezerwaty
    - soo

Szukaj danych (metadane)

Szukaj obiektów geograficznych

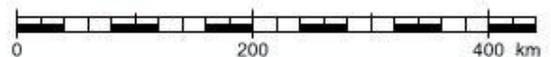
Ustawienia

Navigation toolbar with search bar (Szukaj:), zoom in (+), zoom out (-), and other map controls.

KATASTER ORTO RASTER TOPO

X: 158747.93 Y: 1121927.08
 N: 48°58'54.07" E: 27°30'24.82"

WMS GDOŚ

<http://wms.gdos.gov.pl/geoserver/wms?>

geoportall.gov.pl

Mapa Metadane

Navigation toolbar with icons for back, forward, home, search, zoom, and other map controls. Includes a search box labeled "Szukaj:".

Zawartość mapy

Warstwy **Źródła danych**

Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej

- Serwer danych rastrowych
- WMS - Państwowy Rejestr Granic

Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej

- WMS - Dane o charakterze katastralnym

Usługi zbiorcze

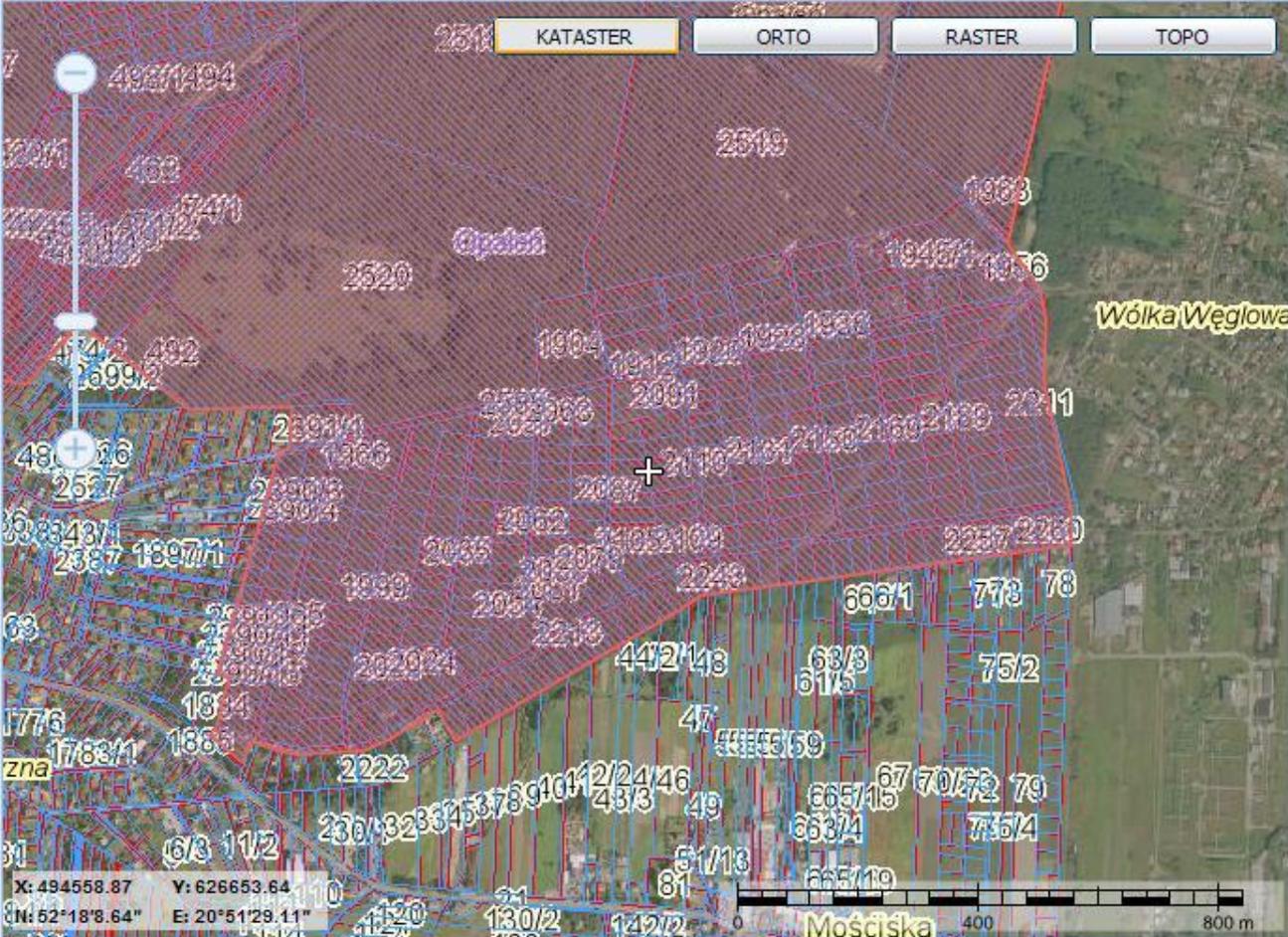
- Integracja usług KIP

Inne

- WMS - Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

- GeoServer Web Map Service
  - GeoServer Web Map Service
    - oso
    - parki
    - rezerwy
    - soo

Szukaj danych (metadane)

Szukaj obiektów geograficznych

Ustawienia

- ✓ Patronatem forum objęły GDOŚ i GDLP
- ✓ Forum adresowane jest przede wszystkim do RDOŚ i RDLP
- ✓ Wystosowane zostało zaproszenie Generalnego Dyrektora do RDOŚ na forum
- ✓ Planowane jest rozwijanie współpracy z organizatorem Międzynarodowym Towarzystwem Uprawy i Ochrony Drzew w zakresie baz pomników przyrody.

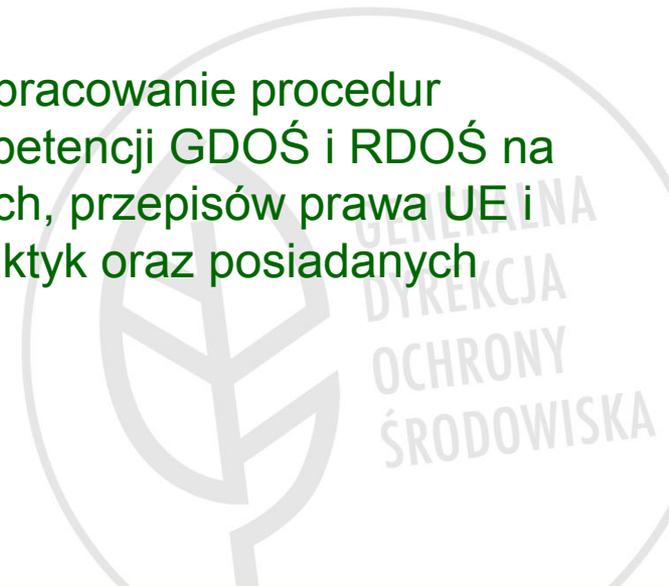

□ Projekt „Wnioskomat” GDOŚ i RDOŚ

porozumienie (05.02.2010 r.) GDOŚ i Kancelarią Prezesa Rady Ministrów dofinansowanie usprawnienia mającego na celu **znaczącą poprawę standardu obsługi obywateli w zakresie dostępu do informacji o środowisku przez GDOŚ** oraz 16 **RDOŚ**, polegającego na wdrożeniu nowoczesnych interaktywnych narzędzi internetowych działających *on-line*, poprzez wbudowane w portal GDOŚ i zlinkowane z odpowiednimi portalami RDOŚ, dedykowane funkcjonalności.

- aktualnie realizowany jest pierwszy etap projektu: Opracowanie procedur udostępniania informacji o środowisku w zakresie kompetencji GDOŚ i RDOŚ na podstawie szczegółowej analizy: procedur wewnętrznych, przepisów prawa UE i krajowego, rozwiązań stosowanych w UE i dobrych praktyk oraz posiadanych zasobów.

Dziękujemy za uwagę

GENERALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

www.gdos.gov.pl

VI Krakowskie spotkania z INSPIRE :: Kraków 21.06.2010 r.